Inzicht

Soms weet je dat iets goed is, dat het deugt en je het moet oppakken. Zo'n besef had ik het afgelopen half jaar. Sinds december ken ik Xavier Amador. Ik was aan het nadenken over een cursus die 'Praten met psychotische mensen' moest gaan heten en las het fantastische boekje *'I'm not sick. I don't need help'* van zijn hand. Amador is een geleerde psycholoog, een professor die jarenlang onderzoek heeft gedaan naar ziekte-inzicht - of liever gezegd het ontbreken daarvan - bij mensen met schizofrenie. De laatste tien jaar legt hij zich toe op het toepassen van zijn bevindingen in de praktijk.
Hij heeft een fantastisch product afgeleverd, getoetst in de praktijk. Amador heeft jarenlang moeten knokken met zijn psychotische broer Henry, die van de ene opname in de andere belandde en ondertussen maar beweerde dat er niets met hem aan de hand was. De wereld was gek. U kent dat verhaal.
In april was hij in Nederland. Samen hebben we een week lang workshops gegeven, waarbij we oefenden met acteurs en patiënten. Het was een genot. Ik ben toch aardig door de praktijk gevormd, maar heb zoveel bijgeleerd. Amador stelt dat het ontbrekende ziekte-inzicht vaak een neurologisch defect is. Anders gezegd het is er niet en het gaat er niet komen. Zijn belangrijkste boodschap is dan ook: stop met het willen verbeteren van ziekte-inzicht. Je krijgt alleen maar ruzie en een woedende patiënt of familielid. Hij heeft mij er volledig van overtuigd dat een geslaagde behandeling afhangt van de kwaliteit van de relatie die je met iemand hebt en niet van het kunnen overtuigen van die persoon.
Ik zie nu in dat je niet boos kan of moet zijn op iemand die iets niet heeft. Het is geen onwil, eigenwijsheid of ontkenning van mensen die vinden dat ze niet ziek zijn. We weten uit de neurologie dat hersenletsel in sommige gevallen een blinde vlek legt op de wetenschap dat je ziek bent. Mensen met een herseninfarct hebben dat soms. Mensen met schizofrenie hebben het vaak. Ik concentreer me nu meer op de doelen die we samen wél kunnen bereiken: het verbeteren van woonomgeving, financiën, relaties, enzovoorts.
Deze column is te kort om het goed uit te leggen. Het lijkt allemaal eenvoudig, maar komt neer op de finesses.
Mijn tip van vandaag: koop het boek!

Jules Tielens

'I'm not sick. I don't need help', Xavier Amador, ISBN 9780967718958. Prijs € 19,99. Het is in het Engels, maar heel goed leesbaar.
Jules Tielens geeft in december de cursus 'Praten met psychotische mensen' bij de RINO-groep. Hij besteedt dan aandacht aan Amador.